БОЗОР СОБИР

Офтобниҳол

ИЛҲОМ

БОЗОР СОБИР

Офтобниҳол

Нашриёти «Ирфон»
Душанбе 1982

Собир, Бозор.

Офтобниҳол

(Шеърҳо)

Душанбе: Ирфон, 1982.

Бозор Собир шоири шинохтааст. Хонандагон ба шеваи тозаи ӯ хеле одат кардаанд. Ҳар як қитъааш гувоҳи барҳақи ҳунармандии як шоири баркамол аст.
Ин қазоватро силсилаи илҳомӣ бештар собит месозад, зеро воситаи он беҳтарин сурудаҳои ӯ манзур мешаванд. Яъне, шумо китоби хондании муассиреро дар даст доред.

Собир, Бозор.

Золотой дождь

Sunflower
Copyright © 1982 Bozor Sobir
All rights reserved.

Нашриёти «Ирфон», 1982

Бозор Собир 20 ноябри соли 1938 дар хонаводаи корманди шӯъбаи молияи райони Файзобод таваллуд ёфтааст. Ӯ интернати давлатии райони Ҳисор ва сипас донишгоҳи олиро хатм намуда, муддате чанд дар идораи маҷаллаву рӯзномаҳо кор кардааст.

То ин маҳал «Пайванд», «Оташбарг», «Гули хор», «Палакони сангин» (ба забони русӣ) ва «Мижгони шаб» ном маҷмӯаҳои шеъри ӯ ба чоп расидаанд.

Қитъаҳои алоҳидаи Бозор Собир ба забонҳои англисӣ, франсавӣ, немисӣ ва ғайра низ гардонда шудаанд. Шеъри ӯ дар Эрону Афғонистон ҳам шеъри шинохта буда, борҳо мавриди тақризу қазовати аҳли қалам қарор гирифтааст.

Бозор Собир алоқаманди мактабҳои маъмули адабӣ нест. Аз ҷонибдории худаш маълум аст, ки аз суннати қолабии сухан парҳез мекунад:

Аз содагии ман нест
Шеъре, ки сода гуфтам,
Худро ба мактаби худ
Ман ёд дода гуфтам.

Ӯ ҳанӯз дар айни фаъолияти эҷодист.

БО ЧАМИДАН, БО ШАМИДАН, БО ЧАШИДАН

Боди Файзобод чун дар пушта гардон мешавад,
Косаҳои чашмҳоям чаппагардон мешавад.
Байни кӯрак монда меборад агар кӯҳи Мазор
Хонаҳои чашмҳоям мечакад беихтиёр.

Гӯиё ин лаҳзаҳо дар гардани Файзоваам
Дар таги лабгушаи як боми беандоваам,
Ёд дарам, ин иморат хонақоҳи кӯҳна буд,
Дина ман даҳсолаву ин хона чумчуқхона буд.

Ин замон дар говгуми ёди ман бори дигар
Сурагардонии кампири Назокатро нигар,
Кӯрхатҳо мекунад моли ба саҳро мондаро,
Гӯӣ мечинад хаёлан донаи афтондаро.

Ман чу деҳқонзода бо он пуштаҳо ҳампайкарам,
Ман ба онҳо бастаи мӯи сафеди модарам,
Ширдӯшиҳои модар берун аз гӯшам нашуд,
Ҳум-ҳуми хобовараш умре фаромӯшам нашуд.

Ман Ватанро аз қафои пода таҳсис кардаам,
Рӯзу шаб бо панҷ ҳисси зотиам ҳис кардаам:
Бо забону чашму гӯшу бо димоғу дасту по,
Бо чамидан, бо чашидан, бо шамидан, бо садо.

Дар шикофи мӯр по мондам агар, мӯрам газид,
Гӯштам талх аст гуфтам, лек занбурам газид.
Аз заминҳо ман каҳу дон мекашидам пеш аз ин,
Хори дастамро ба дандон мекашидам пеш аз ин.

Ман Ватанро соф бе шарҳу баён фаҳмидаам,
Аз паи молу шамолаш раҳравон фаҳмидаам.
Ман ба ӯ вобастаам ҳам бо қадам, ҳам бо қалам,
Подароҳашро агар гум мекунам, гум мешавам.

Гӯрҳои латтабандиаш назаргоҳи мананд,
Гӯрҳои латтабандии қаламроҳи мананд.
Ғайр аз он як мушти калтути сари хоки падар.
Андар ин дуньё наметарсам аз мушти дигар.

ДЕҲҚОН

Маро шӯридаанд аз лаи деҳқон,
Ба ҷое мерасам аз ҷои деҳқон.
Зи нон серам, вале серӣ надорам
Ман аз гандумии симои деҳқон.

Қаламчӯбам агар ҳампои ӯ шуд,
Қаламроҳам қадампартои ӯ шуд.

Ҳамоно бар дили ман мехалад хор,
Агар хоре халад бар пои деҳқон.

Яке аз қибла абри жола хезад,
Ба ташвиш аз дили ман нола хезад.
Ҳамоно жола резад бар сари ман,
Чу резад жола дар саҳрои деҳқон.

Ҳама асрори ӯ сири замин аст,
Каланди дасти ӯ тири замин аст.
Гиреҳи ҳар кулӯхеро кушояд
Каландаш ҳамчу нохунҳои деҳқон.

Ба каф ҳар обила чун пунбадона,
Ба мушти обила ояд ба хона.
Занад пундопаҳои обила неш
Ба дасти обилафарсои деҳқон.

Дар он даште намеронад кас испор,
Дар он ҷо обзахми санг бисьёр,
Дар он ишкуфаҳои шӯра кам нест
Ба пеши дидаи Синои деҳқон.

Набандад то сари нофи замин санг,
Намонад дона дар нофи замин танг,
Мулоим мекунад нофи заминро
Сипори панҷаи гирои деҳқон.

Ба захмаш хок мемолад, даво не,
Ба доғаш об пурсад, мӯмиё не.
Ҳамон хоку ҳамон оби дари ӯст
Ҳама маъҷуну мӯмиёи деҳқон.

Қасе дидӣ ту попархам ситода,
Чу деҳқон дар ҷаҳон маҳкам ситода?
Ба кашмокаш наметвонӣ кашидан
Заминро аз сутуни пои деҳқон.

Ҳама ҷӯяндаи ҷои баланданд,
Баландафтодагони бекаланданд.
Вале ӯ дар кафи дашти калон аст,
Баландӣ нест дар дуньёи деҳқон.

На танҳо ҳар ду чашмаш мешавад кӯр,
Агар шери фалак бошад, шавад мӯр,
Чу аз болои мағзи нони гандум.
Касе бигзашт аз болои деҳқон.

ДУХТАРИ ДЕҲҚОН

То ки надҳад зоррае ҳусни тӯро бар бод бод,
То насӯзонад лабатро офтоби пахтазор,
Духтари деҳқон, биё бар сояҳои шеъри ман,
Сохтам ман аз бароят шеърҳои соядор.

Он ҳама чанге, ки биншастаст дар мижгони ту,
Он ҳама бори забону бори мижгони ман аст.
Бо ту гардам рӯ ба рӯ аз шарм мерезам арақ,
Гӯиё дар пахтаи дастони ту ҷони ман аст.

Дар даҳ ангушти ту аз обича мебинам нигин,
Дидаатро сурма хоки киштзорон асту бас.
Ғӯзаҳо дар пеши ту чун гӯши пур аз пахтаанд,
Пахтаҳоро мекашӣ аз ғӯза чун аз гӯши кас.

Гарчи зери гарди меҳнат монда сар то пои ту,
Домани пурпахтаат аз гарди тӯҳмат тоза аст.
Оби ҷӯят гарчи поёноби лойолудаест,
Обрӯят ҳамчунон борони раҳмат тоза аст.

Гарди зулфатро, биё, афшон ту дар чашмони ман,
Чунки мехоҳам наафтад ҳеҷ дар чашми ту гард.
Содарӯю содаандом духтари деҳқони ман,
Содагиат як қалам шеъри маро ҳам сода кард.

Об гӯӣ, шеъри ман, обу ҳаво гӯӣ, ҳавост,
Соя гӯӣ, соябону соярӯю соягоҳ.
Гар хароши панҷаатро, шеъри ман ёбад харош,
Офтобат гар занад, худ шеъри ман гардад сиёҳ.

ДАРАХТИ САДДА ШУД ДАР ПУШТА МОДАР

Дарахти садда шуд дар пушта модар,
Валекин пила мересад ба мардум.
Дар атрофаш парешон ғози хасрав,
Ба мисли риштаи печида саргум.

Ду фарсанг аст дурии ману ӯ,
Вале дар хотири ман беҳудуд аст.
Миёни мо басе санги лаҳадҳо,
Миёни мо ғами буду набуд аст...

Дар он ҷо хирмани коҳи падар буд,
Дар он ҷое, ки хирман мезанад моҳ.
Аз он гумноми мо дар хирманаш монд
Ҳамон боде, ки мегардад пур аз коҳ.

Бар он талҳои хомӯши хаёлӣ,
Ки парвин банди гандум менамояд,
Ҳанӯзам гушнамарги додари ман
Хаёли нони мардум менамояд.

Дар он талҳои хомӯши хаёлӣ
Бародарҳои ман хобанду ман не,
Дар он талҳо чу дар паҳлуи модар,
Бубинам, ҷумла метобанду ман не.

Ҳамон як тарҳи сездаҳсолаи ман
Ба ранги соя мегардад ба ҳар дар.
Ба лаб табхолаву хасмола дар даст,
Ба гардан риштаи тӯмори модар...

Миёни мо ду тан як риштаи ноф,
Замоне решае буд, решаи тар.
Ки андар нофгоҳи пайкари ман
Гиреҳе монда аз он ришта охир.

Ҳамон рӯзе, ки нофамро буриданд,
Шудам якбора ман аз реша беҷо.

Яке якбора аз дуньёи модар
Ба мушти баста афтодам ба дуньё.

Ниҳодам бар замин по аз паи ӯ,
Ки бо ман оби чашмонаш равон буд.
Ба ҳар ҷое, ки по мемонд модар,
Замини баччагии ман ҳамон буд...

Кунам шукронаи нонрезаи халқ,
Ки модар чид аз ҳар хона чун мӯр.
Намак хӯрдам ман аз ҳар хона бисьёр,
Шудам аз тифлӣ бо халқе намакхӯр.

Сари соле, ки ӯ бар қомати ман —
Ба дандон ҷомаворӣ пора мекард.
Саропои ман аз карбоси мардум
Либоси хоксорӣ пора мекард.

Ҳама он ҷомаҳои бенавоӣ
Чу ҷилди кӯдакӣ афтод аз тан,
Валекин меҳри модар дар дилам монд,
Чу дарбеҳи дили садпораи ман...

Дарахти садда шуд дар пушта модар,
Дарахте қиссаҳо мебофад аз бод.
Аз он маҳтоби болои адирҳо
Авулу ширу дӯғ ояд маро ёд...

Маро дар хонаи чашмаш нишонид,
Валекин хонаам н-омад ба дидан,
Ки рӯи модарам рӯи намозист,
Наёбад қибларо дар хонаи ман...

Дарахти садда шуд дар пушта модар,
Ба тифлонаш баромад бар баландӣ.
Чу мардум кӯҳнапӯшаш дида буданд,
Дарахти модарам шуд латтабандӣ.

ВАТАН

Ба рӯи хас равон шавад
Нахи мизони хасрават,
Яке расад ба хотирам
Калобаҳои модарам.

Ватан, ватан, ватан, ватан,
Манам ба ту тани ба тан,
Касам агар, каси туам,
Хасам агар, хаси туам.

Ба дидаи паридаам
Ниҳодаам пари каҳат,
Кафи дуо кушодаам
Ба доси моҳӣ бегаҳат.

Вуҷуди туст аз ду тан. —
Тани замину ҷисми ман.
Ману туем ҳамбадан
Ватан, ватан, ватан, ватан.

Ду чашми чору хираам
Ба хоктепаҳои ту

Ба ҷои ин, ба ҷои он,
Бимурдаам барои ту.

Ба пуштаҳо ниҳода пушт
Азизу авлиёи ту,
Бувад ягона кӯчи ман
Мазорпуштаҳои ту.

Шахи хамохами туро
Ба пою сар навиштаам.
Ба хуни дил ҳамосае
Ба пою сар навиштаам.

Ҳазор мушти санги ту
Бувад ҳазор мушти ман.
Дар ин ҷаҳон қарори туст
Қарори хафт пушти ман.

Маро, ки гул буридааст
Сиёҳхори роғи ту.
Табу вабо намекушад,
Агар накушт доғи ту.

БА УСТОД СОТИМ УЛУҒЗОДА

Ҳастии бузургон чист?
    Чизе, ки нагардад нест.
Ҷоне ҳама дар меҳнат,
    Ҷисме ҳама дар сабқат.

Ҳамчун маҳи шабхӯрда,
Кам гаштану хам гаштан,
Ҳамчун маҳи нав аз нав,
Зам гаштану зам гаштан.

Садпора шудан сад бор,
Чун об ба ҳар сӯе,
Боз омада пайвастан,
Чун об ба як ҷӯе.

Беҷо шуда аз ҷое,
Аммо на ба вйронӣ,
Девори Бухоро буд,
Исмоили Сомонӣ.

Шиштан масали хуршед,
Ҷастан масали хуршед,
Хуршед ҳамешинад,
Хуршед намешинад.

Як зарра ҷудо гаштан,
Дар ҳар қадаме аз худ,
Як зарра адо гаштан,
Бо ҳар аламе аз худ.

Бар хеш асо кардан,
Болои баландатро,
Лағжида наафтодан,
Дар шебии умр аз по.

БО ДОҒҲО ДАР БОҒҲО

Ҳар куҷо ошиқи муштоқе буд,
Ҷуфт шуд, ҷуфт, агар тоқе буд.
Боз ҷамъияти гул ҷамъ омад,
Боз рӯзи сухани Боқӣ шуд.

Халқ бо Боқиву Боқӣ бо халқ,
Гӯиё ҳамтану ҳамҷон буданд.
Халқ бо Боқиву Боқӣ бо халқ,
Сурату сирати яксон буданд.

Пирро ҳамчу ҷавон хандондан
Агар аз ҷумлаи мумтозии ӯст,
Ҳамчунон соиқа хандон мурдан
Сабақи охири устозии ӯст...

Эй дареғо, чи қадар кӯтоҳ аст
Умри ҳар шоире чун умри гул.
Ҳар киро сактаи ашъор накушт,
Мекушад оқибаташ сактаи дил.

Сари он пушта сафедӣ дорад,
Абри мӯи сари Турсунзода.
Аз уфуқ чашм намебардорам
Ҳамчунон аз дари Турсунзода.

Ҳанӯз Ансорӣ нарафтааст аз ёд,
Меравад дуди сигораш бар бод.
Ман хаёлан ҳама дам меафтам
Аз ҳамон тоқ, ки Маҳмуд афтод.

Бо шукӯҳе, ки Шукӯҳиро буд,
Нарм мерафт ба мисли соя,
То ки аз хоб нагардад нофор
Тифли гаҳворагии ҳамсоя.

Хабари рӯи ҷаҳон ҳар соат
Гирд гардад ба сарам чун гирдоб.
Лек аз он дам ки Ҳабибулло нест,
Ман надорам хабаре аз Кӯлоб.

Ҳанӯз аз ҷилди китобаш бар ман
Сураташ тозаву тар механдад.
Сураташ бехабар аст аз маргаш,
Сураташ, бин, чи қадар механдад...

Шоиронро, ки ҷадалҳо доранд,
То аҷал зинда расидан мушкил,
Ҳар киро сактаи ашъор накушт,
Мекушад оқибаташ сактаи дил.

АФСОНАИ БОҚӢ

Ба мисли субҳи содиқ менамуд пешонаи Боқӣ,
Ту гӯӣ, мебаромад офтоб аз шонаи Боқӣ.
Ба ҷуфти ошиқон медод ӯ паймонаи паймон,
Ки умре нашканад дар дасташон паймонаи Боқӣ.
Нарафт аз ёди Боқӣ соате шукронаи мардум,
Нарафт аз ёди мардум соате шукронаи Боқӣ.
Яке дар хонааш буд, дигаре дар хонаи чашмаш,
Надидам ҳеҷ касро дар ҷаҳон бегонаи Боқӣ.

Ҳикоятҳои ӯ чун шарфаҳои оби Сурхобаш,
Расидӣ то ба гӯши ғармии фарғонаи Боқӣ.
Худаш як дам намехандиду механдонд мардумро,
Наомад аз касе ин санъати фарзонаи Боқӣ.
Маро чашми тарам ҳар лаҳза бо исрор мегӯяд,
Нахушкад дар замини одамият донаи Боқӣ.
Бимон аз дафтари сармашқи ман чун сарнавишт умре
Нагардад кӯр таҳрироти устодонаи Боқӣ.
Азизон чун раванд аз дори дуньё, зиндатар гарданд.
Самарқанду Бухоро меравад афсонаи Боқӣ.

МУРДАҲОИ ЗИНДА ДОРАД МУЛКИ МАН

Ба хатири Лутфулло Бузургзода

Зиндагӣ бар фарқи ҳамсолони ту,
Барфи пириро парешон мекунад.
Зиндагиро зиндагонӣ бегумон
Дар таги ин барф пинҳон мекунад.

Лек тасовири ту дар девори вақт
Ҳамчунон поку ҷавон истодааст.
Умри ту танҳо ҷавонии ту буд,
Марг ҳам ин сон ҷавонат мондааст.

Ҳар замон ман аз ту ҳасрат мебарам,
Бо ҳама ин зиндагии хештан.
Ман зи номи зиндаат дарьёфтам,
Мурдаҳои зинда дорад мулки ман.

БАРОИ КАМОЛ

Яке гар равон гардам аз роҳи санг,
Яке ман бубинам агар кӯи танг,
Ба ёд оварам пои ланги туро
Ба роҳи таги пот ҷанг туро.

Ту умре равонӣ чу умри равон
Такону такону такону такон.
Ту худро ба мисли дарахти хазон
Ба раҳ метаки аз ғубори замон.

Агарчи бимирам ман аз ҳоли ту
Дареғо нагӯям ба аҳволи ту,
Ки пои ту лангу дилат ланг нест,
Раҳи нангу номуси ту танг нест.

Ҳавопарвариро надорӣ ту дӯст,
Ҳамон пои лангат ҳавосанҷи туст.
Ту кам меравӣ бар дару дори кас,
Намегунҷӣ дар ҳар даре бо чигас.

Барои асо бингарӣ сӯи боғ,
Ғами пеши по хӯрданат дар димоғ.
Ки дасти чанори лаби ҷӯи ту
Магар гирад аз зери бозуи ту.

Қалам мекашам ҳар шабе то пагоҳ
Ба пешам варақ ҳасту ранги сиёҳ,
Миёни луғат чун ту дар хору хас
Ба чӯби қалам мезанам ман чигас.

Ки пои туро суд роҳҳои сахт,
Бароят кушоям қаламроҳа тахт,
Ки шояд налангӣ ту дар шеъри ман,
Ки бисьёр лангидӣ бо ними тан.

ШЕЪРИ БЕСАДО

Ёдҳои ман пуранд аз бодҳои новазон,
Чашмҳои ман пуранд аз обҳои норавон.
Гӯшҳои ман пуранд аз нағмаҳои бесадо.
Дастҳои ман пуранд аз дастранҷи ноаён.

Абру боронҳо маро дар дида ҷо бигрияфтааст,
Чашми ман ними ҳаворо аз ҳаво бигрифтааст.
Мефиристад бар ман он боде, ки Файзободи ман,
Он маро чун осиёби бодҳо бигрифтааст.

Лек ҳуввас мезанам чун ошьёнҳои тиҳӣ,
Зоҳиран кам нест дар оғӯши ман ҷои тиҳӣ.
Пашаеро ҳам набинӣ дар ҳавои хотирам,
Ҷомаи ғук аст бар ман ин қабои зохирӣ.

Аз бурун хомӯшам, аммо аз дарун пургуфтугӯ,
Чунки умре ҳарфҳои хешро бурдам фурӯ,
Аз бурун ман аз хате ин ҷо намеоям бурун,
Аз дарунам қибла аст ин ҷо маро ҳар чор сӯ.

Аз бурун хобам, валекин аз дарун бедорхоб,
Гӯши ман сӯи дарун боз аст чун гӯши ҳубоб
Пои ман сӯи дарун ёзида ҳамчун решае,
Ҳар қадар сӯи дарун раҳ меравам, роҳест боб.

Ёдҳои ман пуранд аз бодҳои новазон,
Чашмҳои ман пуранд аз обҳои норавон.
Гӯй дар хасрӯбаи мижгони ман дам хӯрдаанд,
Чашмаҳоеро, ки ман дар дида медорам аён.

Баски ҷинбоди ҳавасҳоям дарун афтодаанд,
Чун гиреҳбанде нафасҳоям дарун афтодаанд,
Мебарам ман оқибат ин обҳоро ҳам фурӯ,
Мекунам пас косаҳои чашмҳоямро пурӯ.

МОНДААМ ДАР ҲАЛҚИ ДАРЬЁ

Хуфтаам дар пеши дарьё
Монда сар бар лӯлаи санг.
Мехазад дар реги тафсон
Панҷаи ман мисли харчанг.

Гушмоҳиҳои гӯшам
Обҳоро мекунад гӯш,
Чашми ман монанди медуз
Обҳоро мекунад хуш.

Офтоби нимарӯзӣ —
Хонаи занбӯри илло,
Офтоби нимарӯзӣ
Ҳамчу сӯзандони тилло.

Мехалад монанди сӯзан
Бар асабҳо панҷаи нур,
Аз лабу аз чашму гардан
Мегазад монанди занбӯр.

Маҳви лаблесии дарьё
Мебарам худро ман аз ёд,
Гӯӣ мелағжам ман аз худ
Ҳамраҳи ин баҳри озод.

Ман дар ин сангоби сӯзон
Менамоям балки бе ҷо,
Гӯиё дар сурати ман
Кундае оварда дарьё.

Чаппагардон решаи даст,
Чаппагардон решаи по,
Обсабзи мӯи анбӯҳ
Бар сарам часпида дар роҳ.

Арраи мавҷам бурида
Тешаи сангам расида,
Чун хаси афтода дар чашм
Об ҳар сӯям кашида.

Лекин аз ин гурми зонӯ
Гурмҳо афтода дар баҳр.
Баҳр натвониста охир
Аз мани шахшӯл барад баҳр.

Пас маро махлуқи гирдоб
Аз гулӯ афканда берун,
Ашкдандони садафҳош
Бар замин афтода аз бун...

Ман, ки бо ин гурми зонӯ
Мондаам дар ҳалқи дарьё,
Ҳамчунон мемонам охир
Зинда андар ҳалқи дуньё.

ХОНАИ МӮР

Рӯи ба рӯ диламро
Пур кардаам зи ҳар боб,
Чун ҷомадони кампир
Аз ҷомаи кафанбоб.

Беҳуда ман давидам
Дарьёву ҷӯ гирифта,

Гулмоҳиро дигарҳо
Аз оби рӯ гирифта.

Фанне, ки зиндагонист.
Сад фан бувад дар ни фан.
Яъне, ки хол-хол аст
Монанди сояравшан.

Гар ину он кушоданд
Гоҳе дари диламро.
Гоҳе наметавонанд —
Ин дар намешавад во.

Ман тугмаи садоям
Дар пушти ин дари танг,
Ҳар қадр мефишоранд,
Он қадр мезанам занг.

Аз содагии ман нест,
Шеъре, ки сода гуфтам.
Худро ба мактаби худ
Ман ёд дода гуфтам.

Даъвии он надорам,
К-аз шоирӣ хӯрам нон,
Ё пул кунам қаламро
Дар обхези даврон.

Ҳар сатри дафтари ман,
Чун мӯр меравад роҳ,
Гаҳ дона мекашонад,
Гаҳ тӯда мекунад коҳ.

Ҳар кӯр метавонад,
Номи маро кунад кӯр.
Дар рӯи раҳ фитодаст
Имрӯз хонаи мӯр.

Рӯи ба рӯи диламро
Пур кардаам зи ҳар боб,
Чун ҷомадони кампир
Аз ҷомаи кафанбоб.

Бо панҷаи фишурда
Ман омадам ба дунъё.
Бо панҷаи фушурда
Ман меравам намурда.

ПАЙВАНД

Ту нимӣ, ними, манӣ, ними ҷисму ҷони манӣ,
Ва зарра-зарра ту пайванди ҷовидони манӣ.
Ба ҳар куҷо, ки равӣ, дар ман аст решаи ту,
Ту эй гул, аз қалами сабзи устухони манӣ.

Ба ҳар куҷо, ки равам, нимаи танам бе ту,
Ба ҳар куҷо, ки равам ними одамам бе ту,
Ба ҳар куҷо, ки бубинам туро зиёд шавам,
Ба ҳар куҷо, ки набинам туро, камам бе ту.

Ба дасти ман бирасад дасти кас, ту меларзӣ,
Расад ба дасти ту дасте, ба ларза меоям.
Ту ошьёни ману ман, ки ошьёни туам,
Ту ҷои ҷони ману ман, ки ҷои ҷони туам.

Ба ҳар кучо, ки равам, боз оям аз ҳама пеш,
Ки дар канор бигирам туро чу нимаи хеш,
Ки дар канор бигирам турову пурра шавам
Ва дар канори ман оиву кам намонӣ ту ҳам.

Тамоми неъмати дуньё чи ғам, ки моли кас аст,
Тамоми неъмати дуньё ба ҳукми хору хас аст.
Туро насиб кунад ишқи ман, ҳамин кофист,
Маро насиб кунад ними бистари ту, бас аст.

ДИЛАМ МЕСӮЗАД

Аз доғи ту дам ба дам дилам месӯзад,
Аз бахти пиёдаам дилам месӯзад.
Беҳ чашми маро намекушодӣ дар ишқ,
Аз чашми кушодаам дилам месӯзад.

Рӯят ба ману маро намехоҳӣ дид,
Гӯшат ба ману маро намехоҳӣ шунид.
Бар меҳру муҳаббати ту чашми ки расид?
Дар пеши ту аз алам дилам месӯзад.

То аз ғаму шодии ту пур шуд дили ман,
Монанди гуле ба ханда дур шуд дили ман,

Ишқи ту намурду зиндамур шуд дили ман.
Бар ин дили мурдаам дилам месӯзад.

Аз бахши ту ғусса хӯрдаам беҳуда,
Беҳ аз дигарат шумурдаам беҳуда,
Дар ишқи ту ҷон супурдаам беҳуда,
Бар ҷони супурдаам дилам месӯзад.

Вақте ки ғами ту мекунад дилгирам,
Мехезаму дафтару қалам мегирам,
Аз дафтару аз қалам алам мегирам,
Бар дафтару бар қалам дилам месӯзад.

Чун хори шикастае, ки монад дар тан,
Будӣ ҳама бо ману набудӣ аз ман,
Мондӣ ҳама бо ману намондӣ ҳамтан,
Аз беҳамии ба ҳам дилам месӯзад.

АЗ МӮИ ТО ЗОНӮИ ТУ ЯҚ МӮ НАБАХШАМ БАР КАСЕ

Борони найсон мезанад дар боғҳо, дар боғҳо,
Сар то ба по гул кардаам аз доғҳо, аз доғҳо.
Ин лаҳза борон асту ман, борони резон асту ман,
Дар зери борон ҳар тараф як нахли гирьён асту ман.

Рӯи туро ҷамъ оварам аз ёдҳо, аз ёдҳо,
То рӯи ту ояд ба ёд, ояд ба ёд, ояд ба ёд.
Бӯи туро ҷамъ оварам аз бодҳо, аз бодҳо,
То бӯи ту ояд, ба ёд, ояд ба ёд, ояд ба ёд.

Чун он ки шоирпешаро хомӯшӣ меорад ба ҳуш,
Ман шоири ишқӣ туам, хомӯширо хуш мекунам.
То бишнавам аз хомӯшӣ овози хомӯши туро,
Дилро даруни синаам ҳар лаҳза хомӯш мекунам.

Бе чашми дарьёранги ту чашмам нашуд аз об сер,
Бе ёди хобангези ту ҷонам нашуд аз хоб сер.
Чашми ту, гардонад маро дар обҳо, дар обҳо,
Еди ту гардонад маро дар хобҳо, дар хобҳо.

Вопас ба ҳам орам туро, вопас ба ҳам орам туро,
Мӯи ба мӯ, мӯи ба мӯ, яъне, ки то як тори мӯ,
Яъне туро сар то ба по, сар то ба по, сар то ба по,
Ҷамъ оварам аз орзу, чамъ оварам аз орзу.

Охир туро якто кунам, якто кунам, якто кунам,
Дар ҷои ҷонам ҷо кунам, дар ҷои ҷонам ҷо кунам.
Аз мӯи то зонӯи ту як мӯ набахшам бар касе
Аз хоки поят заррае дору набахшам бар касе.

САРНОМА

Шабҳо ба алам қалам занам аз паи ту,
Бо чӯби қалам қадам занам аз паи ту.
Аз пораи номаҳои беҳудаи хеш,
Дар чӯби қалам алам занам аз паи ту.

Хобам чу қалобае пароканда шуда,
Монанди тори тортан канда шуда.

Озори ту хок хӯрда чун замбӯре,
Дар синаи ман газандаи ганда шуда.

Ишқи ту накушт агар маро дар таби дил,
Табхолаи ишқи ту нарафт аз лаби дил,
Бишкуфту ҳанӯз мешукуфад хуншор,
Доғат чу гули шабонае дар шаби дил.

Он гуна, ки мебароӣ аз хонаи хеш,
Рӯзе, ки агар замин бичунбад каму беш,
Он гуна баромадӣ ту аз оғушам.
Айёми ҷавонии манат пешопеш.

Ман мондаму ёди холии танҳоӣ,
Андар дилу дида ҷойҳои холӣ.
Ман мондаму баргрезии дафтарҳо.
Ман мондаму тирамоҳи дафтарҳое.

Шеъре, ки навиштаму нависам шабҳо,
Ҳар донаи нуқтааш бувад тирнамо.
То доғи ҷавониам ба пирӣ набарам,
Охир ба қаламкамон паронам худро.

ГИРЕҲИ САНГ

Ҳайфи таронаҳои пур аз ашки обшор
Боре нашуд таронаи ӯ нӯши гӯшти санг.
Сад ҳайфи панҷаҳони булурии мавҷҳош,
Беҳуда мехазад ба тани хаззапӯши санг

Нохун ба санг мезанаду мезанад абас,
Гардад сафеду соф равон хуни обшор.
Ҳамчун гиреҳи мушти хасис во намешавад
Мушту гиреҳи санг ба нохуни обшор.

Ин ҷо ҳубоб дар назари ман ҳубоб нест,
Обича карда ин қадар аз печутоб об...
Эй зан, чаро ба сангдиле дил супурдаӣ,
Охир ба мисли об дилат мекупад ҳубоб.

Дидӣ, ки даст аз чи ба мӯи ту мебарад,
Мекобад аз нишеби сарат ҷои пои худ.
Аз буттаҳои зулфи баландат гирифта ӯ,
Раҳ меравад ба фарқи ту бо панҷаҳои худ.

Дар пайкари сафеди ту ин пайкари сиёҳ
Часпида ҳамчу санги сияҳ дар гулӯи об.
Эй зан, чаро ба сангдиле дил супурдаӣ,
Охир ба мисли об дилат мекунад ҳубоб.

ТУ БО БАРАККАТӢ

Ту он касӣ, ки ҳар адои ту бамазза аст,
Ту он касӣ, ки дасту пои ту бамазза аст.
Ба ҳар кучои ту ҳазор ҷои бӯсааст,
Ҳазор ҷои бӯсаи бамазза аст.

Чу байни бозувони ту хазида меравам,
Ман то ба ҷои ҷони ту хазида меравам.

Чу аз лабу забони ту чашида меравам,
Ман то ба устухони ту чашида меравам.

Ту он касӣ, ки бо касе агар бағал кунӣ,
Ту дар бағал ба обу оташаш бадал кунӣ.
Тило барин ту ҳал намешавӣ ба ҳеҷ ҷисм,
Вале ту ҷумла ҷисмро фишурда ҳал кунӣ.

Ту як танию он қадар ту бобаракатӣ,
Ту як занию он чунон ту бомалоҳатӣ,
Ки бо чашидану чашиданам ту кам намешавӣ,
Ба ин ҳама шамиданам ту ботароватӣ.

Нарафта аз димоғи ман ҳануз бӯи ту,
Агар маро замин кашад, бар ин замин туфӯ.
Чу дар миёни бистари ту уфтодаам,
Бимон маро фурӯ барад тани ту то гулӯ.

ҶОИ МАДҲУШИИ МАН

Чун тан ба тани тирезаам memoлад
Бороншаби нарм бӯи духтар карда,
Гӯё ки тани маро ту мемолӣ боз
Бо рӯи тару дасти тарат тар карда.

Дар оина чӯ кашидани боронро
Мебинаму шонаи туро мебинам.
Дар оина чӯ кашидани боронро
Мебинаму таннаи туро мебинам.

Як бори дигар ба хотирам меояд
Обу арақу таровати гардани ту.
Пастиву баландии бару дӯши маро
Тар карда ба санги сина совидани ту.

Оғӯши ту буд ҷои мадҳушии ман,
Мадҳуш будам, ки хуш будам аз будам.
Сар то ба қадам зи ғояти мадҳушӣ
Ман будаму ман набудаму ман будам.

То дар бағалам фурӯ равӣ аз бару дӯш
Ман дар бағалам ҷафидамат узв ба узв,
То дар баданам фурӯ рави аз бару дӯш.
Ман дар баданам ҷабидамат ҷузв ба ҷузв.

Он гуна, ки меш барраро мелесад,
Мелесаду хушк мекунад сар то по,
Обу арақи тани туро кардам хушк,
Бӯсидаву бӯида лабу рӯятро...

Имшаб, ки шамоли шабрави боронӣ
Борони тирезаи маро менӯшад,
Чашмони маро чун табақи тиреза
Мепӯшаду мекушояду мепӯшад.

ЧАШМИ СИЁҲ

Ба чашмони сиёҳат бингарам чашмам шавад равшан,
Дар он ҷое ту бошӣ, одам аз одам шавад равшан.

Сиёҳии сафеде тӯи чашмони ту мебинам,
Бимон, аз ин сиёҳии сафед олам шавад равшан.

Ҳавои софи чашмонат бувад торики нурафшон.
Яке ёдоваре аз осмони шоми тобистон.
Вале дар пеши чашмони ту чашми осмон кӯр аст,
Маро то осмон наздику то чашмони ту дур аст.

Ба чашмат бингарам, чашмам зи чашмони ту мелағжад,
Дили ман аз дилу ҷони ман аз ҷони ту мелағжад,
Чуноне қатраҳо аз қатраҳо лағжида мерезанд,
Чуноне қатраҳо аз шишаҳои поки борондида мерезанд.

Ман он тифлам, ки бо афсонаи чашми ту мехобам,
Ман он мурғам, ки шабҳо лонаи ҷашми ту меҷӯям.
Ман он хотирпарешон хобгарди моту мабҳутам,
Ба раҳ афтода шабҳо хонаи чашми ту меҷӯям...

Ба чашмони сиёҳат бингарам, чашмам шавад равшан,
Дар он ҷое ту бошӣ, одам аз одам шавад равшан.
Чу дидам ман дари чашми ту, абр дарҳо намегардам,
Дигар бо мардуми чашми туям, танҳо намегардам.

НАВРӮЗӢ

Рез, борон, рез борон,
Рез борони баҳорон.
Ҳарчи ҳастам ашку обам кун,
Ҳамчу дарьё дар шитобам кун,
Ҳамчу дарьё дар шитобам кун.

Ин саҳар, эй боди гулбез,
Дар гиребони ман овез.
Мекушо дилро ба нохун,
Чун гиреҳи ғунча пурхун.
Ҳарчи ҳастам бениқобам кун,
Ҳамчу барги гул ҳисобам кун,
Ҳамчу барги гул ҳисобам кун.

Тундари соиқарӯён,
Баъд аз ин дасти маро ҳам,
Дар гулӯи осмон печон,
Баъд аз ин барқинтанобам кун,
Шохаи сурхи шаҳобам кун,
Шохаи сурхи шаҳобам кун.

Офтоби нарми Наврӯз,
Офтоби гарми Наврӯз
Лаҳзае дар илтиҳобам кун,
Ҳарчи ҳастам, офтобам кун,
Ҳарчи ҳастам, офтобам кун.

ДУШАНБЕ

(Суруд)

Ҳар ҷо ки равам чашм бувад сӯи Душанбе,
Ҳаргиз нашудам сер ман аз рӯи Душанбе.
Бо боди сари зулфи сияҳмӯи Душанбе,
Ояд ба машомам ҳама дам бӯи Душанбе.

Шабҳо нигарад моҳи шаб аз шонаи Варзоб,
Тиллоӣ шавад шаҳри ман аз партави маҳтоб.
Фарзанди Душанбе ба дигар ҷо наравад хоб,
Бе замзамаи оби сухангӯи Душанбе.

Аз бому дараш мегузарад боди муаттар,
Борони баҳораш ба назар мӯҳраву гавҳар.
Ошиқ набувад он ки саропо нашавад тар,
Бо беду сафедори лаби ҷӯи Душанбе.

Шаҳри тарабободи маро дар ҳама олам,
Монанди дигар нест ба ғайр аз дили одам,
Бо мардумаи хонаи чашмам бинишонам,
Ҳар кас, ки ватан кард ба паҳлӯи Душанбе.

БИНШИН БА РӮИ ЧАШМИ МАН

Дар ин замин монанди ман
Ошиқ намеояд дигар,
Биншин ба рӯи чашми ман,
Лоиқ намеояд дигар.

Мо ҳар ду аз аҳли ҷаҳон
Бо моҳу парвин шабнишин
Шаб то ба шаб бо ошиқон
Танҳо намемонад замин.

Шабҳо ба ин оби равон
Чун мо кӣ сӯҳбат мекунад?
Шаббодаи шабҳои мо
Бӯи муҳаббат мекунад.

Бо шабнами лабҳои гул
Аз абрҳо афтодаем.
Фарзанди маҳтобем мо,
Мо аз ҳаво афтодаем...

Дар ин замин монанди ман
Ошиқ намеояд дигар,
Биншин ба рӯи чашми ман,
Лоиқ намеояд дигар.

Чашмони обии мананд
Сарчашмаҳои обшор,
Аз ранги сабзи рӯи ту
Сабз аст рӯи навбаҳор.

То ту ҷавонӣ дар ҷаҳон,
Бояд ҷаҳон монад ҷавон.
Аз баъди Қайс ишқи ман аст,
Ишқе, ки монад ҷовидон...

Дар ин замин монанди ман
Ошиқ намеояд дигар,
Биншин ба рӯи чашми ман,
Лоиқ намеояд дигар.

ЯҚ ҚАДАМ АЗ ИН МУҚАДДАМ

Се баҳор аз ии муқаддам
Мешамидам, мечашидам,
Партави маҳтобро дар қатраи борону шабнам,
Бо хаёли чашми обие
Осмони обиро чун обҳо дам мекашидам.

Се баҳор аз ин муқаддам
Соям чун ман нафас мезад,
Соям бо ман нафас мезад.
Дидаам дар зери мижгонам
Гӯӣ пар-пар дар қафас мезад.

Се бахор аз ин муқаддам
Як тане аз равзани чашм
Медаромад дар тани ман,
Он чуноне медарояд офтоб аз роҳи равзан.

Се баҳор аз ин муқаддам
Ман фурӯ мерафтам аз як решаи мӯй,
Мӯ ба мӯ дар қалби як хушгил,
Ҳамчу обе дар раги гул,
Балки чун нуре
Дар булуре.

Он замонам кай равад аз ёд,
Лаззате буд дар ҳавою маззае дар бод.
Метаровид аз уфуқи шоми кӯтоҳе сафеда,
Он чуноне бишканад кас тухми хомеро.

Се баҳор аз ин муқаддам ҳам
Мегузаштам аз раҳи Варзоб,
Аммо ҳис намекардам
Ин қадар санг аст дар сангоб

Се баҳор аз ин муқаддам,
Ё се қадам аз ин муқаддам,
Ман намедидам, ки дар ин шаҳр
Мард бисьёр асту зан кам.

ИШҚИ ТИЛЛОӢ

Лола мечинам ман аз лабҳои ӯ
Лола мечинад вай аз лабҳои ман.
Э ҷавонӣ, э ҷавонӣ,
Лолазор аз бӯсаҳо дорад ҷавонӣ
Дар лаби ёрони ҷонӣ...

Дар гулӯи ҷӯйборон об қул-қул мекунад,
Гӯиё чун кӯдаке дар хоб механдад замин.
Кӯчаҳо дар рӯбарӯи мо фарох афтодаанд.
Шаҳр аз пешона бикшодаст чин.

Беҳтар аз рӯзанд шабҳои ҷавонӣ,
Ишқомӯзанд шабҳои ҷавонӣ.
Шаб ҳама шаб ҷӯи об аз ошиқон аст.
Шаб ҳама шаб маҳтоб аз ошиқон аст,
Кӯчабоғи ошиқон то Каҳкашон аст.

Э ҷавонӣ, э ҷавонӣ,
Садқаи ин зиндагонӣ...
Метаровад зарҳали маҳтоб аз рӯяш,
Аз баёзи гарданаш,
Аз дасту бозӯяш,
Бӯсаҳои ошиқӣ дар оби зар тар мешаванд,
Бӯсаҳои ошиқӣ зар мешаванд.

Дасти ман печида дар дастони ӯ,
Дасти ӯ дар дасти ман печидааст.
Гӯиё имшаб тани бедарди ӯ
Дар тани бедарди ман сабзидааст.

Э ҷавонӣ, э ҷавонӣ,
Садқаи ин зиндагонӣ...
Дигарон дар бистари хоб,
То саҳар моро тилой мекунад маҳтобшаб.
Имшаб аз тиллои маҳтоб,
Хори мижгонаш, ки тилло мешавад,
Бебаҳо дар рӯи дуньё мешавад.

Э ҷавонӣ, э ҷавонӣ, э ҷавонӣ...
Қадри ҷононро ту медонӣ,
Ҳалолат бод ҷон!
Ишқбозиро ту метвонӣ,
Ҳалолат бод ишқ!

Ин ҳама бедорхобӣ,
Хуштар аст аз хоби нӯшин,
Аз шаби мо нест ширинтар дар ин рӯи замин...

Баргҳоро аз сари роҳ
Мезанад шаббода ҷорӯб,
Меваи заррини маҳ дар шохи абр
Мерасад то рӯи девори ғуруб.

Ман намедонам дар ин маҳтобшаб
Мисли ман имшаб кӣ зар бардошта.
Моҳи тиллоӣ намепояд агар,
Ёри тиллоӣ ба ман бигзошта.

СИПОС

Ба устод Шарифҷони Ҳусейнзода

Бо асои қоматат худро қапида
Чун шавӣ пайдо ту дар толори донишгоҳ,
Бингаранд аз ҳар тараф сӯи ту шогирдон
Чун ба сӯи соати девори донишгоҳ.

Хотират ҷамъ аст гӯё бениҳоят,
Дар таги поят замин бошад кифоят.
Беғалат по мегузорӣ зина-зина,
Вақтро дар зери поят мефишорӣ зина-зина.

Ҳеҷ хомӯшӣ васеътар аз хамӯшии ту нест,
Гуфтугӯе беҳтар аз гапҳои гӯшии ту нест.
Дар хаёлам, қатраи ҳарфат
Мечакад аз мӯи барфат.

То ҳанӯз овозаву овозат аз ёдам нарафта,
Дарсҳои он ҳама озодат аз ёдам нарафта.
Олами тиллоии афсонаҳо будӣ,
Қиблаву қутби ҷавониҳои мо будӣ.

Гар бипурсандам, чиҳо омӯхтам аз мактаби ту,
Ҷаста аз ҷоям ишорат мекунам ман бар лаби ту.
Ҳам забони модариро,
Ҳам ғазалҳои дариро.
Ҳам забони модариро аз Ҳусензода,
Ҳам ғазалҳои дариро аз Ҳусензода.

Эй сипоси мӯю абрӯи сафедат,
Эй сипоси шонаи хамгаштаат,
Эй сипоси умри пурфайзат, ки бар ман
Андаке аз нури имонат расида,
Андаке аз гарди домонат расида.

Эй сипоси чун ту пири мӯсафедон,
Хӯҷаи Хизри қаламдастон.

МАЗОРИСТОНИ ДАРБАНД

Дар мазористони Дарбанд
Сангҳо бо кунда монанданд.
Чингиз аз ин ҷо убур карда,
Одамонро кундабур карда.

Дар мазористони Дарбанд
Сангҳо монанди калтутанд.
Дастҳои берун аз хоканд,
Тираву хушку аламноканд.

Дар миёни ҷангали калтути сангин,
Дар ғубори асри дерин,
Бо даҳони тоқҳояш
Мекашад хамьёза Норин —
Қалъаи пурбим.

Зинаҳоро хӯрда борон
Чор сӯяш сахт зулматрез.
Дар ҳавои сақфи намнок
Бо таноби торҳо худро
Тортанҳо карда ҳалқовез...

Бар сари санге набишта
Бо хати суле:
...Худ туро ҳам мекушад номӯс...
Хӯрдам афсӯс, хӯрдам афсӯс.

Бар тани як тоба мармар
Бо хати наҳсу муҳаққақ
Шоире бо оби дида,
Байти печоне тарошида
Ҳамчунон рӯи харошида.

Дар хати наҳсу муҳаққақ
Баҳсу таҳқиқ аз қурун дидам,
Ман заминро аз дарун дидам.

Дар мазористони Дарбанд
Ҳақ надорад, по бурун монад касе аз ҳад
Ҳар қадам сангест
Симпеч аз хатти мағшуш,
Чун сутунҳои лаби сарҳад.

Он тараф — дар арзи таърих
Зарнависон монда нохонда,
Ҳамчунон арвоҳи ронда,
Кас наметвонад гузашт аз марзи таърих.

Дар мазористони Дарбанд,
Дар харобободи як пешина давлат,
Монда бар ҷо сарҳади хат.

БӮСА БА ДУНЬЁ ЗАДАМ

Зулфата боло задам,
Сила ба шабҳо задам.
Ҳар ду лабат гул намуд,
Бӯса ба гулхо задам,
Бӯса ба гулҳо задам.

Навбати чашмат расид,
Дар лаби ман нам расид,
Чашми ту дарьё намуд,
Бӯса ба дарьё задам,
Бӯса ба дарьё задам.

Навбати мӯят расид,
Моҳ ба кӯят расид,
Мӯи ту тилло намуд,
Бӯса ба тилло задам,
        Бӯса ба тилло задам.

Бозуву боло намонд,
Дар бари рӯ ҷо намонд.
Дар қадамат хам шудам,
Бӯса ба дарьё задам,
        Бӯса ба дарьё задам.

МУНДАРИҶА

Бо ҷамидан, бо шамидан, бо чашидан..............................7
Деҳқон 8
Духтари деҳқон..10
Дарахти садда шуд дар пушта модар 11
Ватан...14
Ба устод Сотим Улуғзода 15
Бо доғҳо дар боғҳо..17
Афсонаи Боқӣ 18
Мурдаҳои зинда дорад мулки ман 19
Барои Камол...20
Шеъри бесадо..21
Мондаам дар ҳалқи дарьё 22
Хонаи мӯр..24
Пайванд 26
Дилам месӯзад 27
Аз мӯи то зонӯи ту як мӯ набахшам бар касе 28
Сарнома 29
Гиреҳи санг 30
Ту бо бараккатӣ 31
Ҷои мадҳушии ман 32
Чашми сиёҳ 33
Наврӯзӣ..34
Душанбе 35
Биншин ба рӯи чашми ман 36
Як қадам аз ин муқаддам 38
Ишқи тиллоӣ..39
Сипос 41
Мазористони дарбанд 42
Бӯса ба дуньё задам 44

Бозор Собиров

ЗОЛОТОЙ ДОЖДЬ

(на таджикском языке)

Муҳаррир М. Ҳотамов

Рассом И. Ғанисв

Муҳаррири ороиш Т. Королёва

Муҳаррири техникӣ И. Цыин

Мусаҳҳеҳ А. Азизқулов

БИ 950
Ба матбаа 14.06.82 супурда шуд. Ба чопаш I8. I0.82 имзо шуд. КЛ 00774. Формати 69Х90 1/32. Когази типографнии №2. Гарнитурааш адабӣй. Чопаш барҷаста. Ҷузъи чопӣ 1.5. Ҷузъи рангаи шартӣ 1,625. Ҷузъи нашрию ҳисобӣ 1,37. Адади нашр 7000. Супориши №3127. Нархаш 15 тин.

Душанбе, нашриёти «Ирфон», кӯчаи Айнӣ, 126.
Комбинати полиграфии Комитети давлатии РСС Тоҷикистон оид ба корҳои нашриёт, полиграфия ва савдои китоб.
Душанбе, кучаи Айнӣ, 126.
Набор дар комбинати полиграфӣ чида шуда, дар матбааи шаҳри Орҷоникидзеобод чоп карда шудааст.

НАШРИЁТИ «ИРФОН»